І чужому научайтесь,

Й свого не цурайтесь...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. 226. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 25-го ЛИСТОПАДА 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 25, 1960 No. 226. VOL. LXVII.

ЗДА СПУСТИЛИ НА ВОДУ НАЙМОГУТНІШИЙ АТОМОВИЙ ПІДВОДНИЙ ЧОВЕН

Гротон, Коннектикат. — 22-го листопада американська фльота спустила на воду наймогутніший свій підводний атомовий човен „Етен Аллен". Цей 6,900-тоновий корабель зможе випускати атомові ракети „Поляріс" на віддаль 1,500 миль, а його атомові попередники „Джордж Вашингтон", „Патрик Генрі" і „Роберт Лі" можуть випускати ракети тільки на віддаль 1,200 миль. Етен Аллен є на 1,300 тонн важчий від своїх побратимів, і на 30 стіп довший від них. Під час церемонії спущення на воду нового атомового підводного човна головним промовцем був голова Об'єднаних Шефів Штабу генерал Лаймен Л. Лемніцер. Він сказав, що „Етен Аллен" є осторогою для комуністичного світу про те, що ЗДА думають затримати свою військову могутність і ще її збільшити. Ген. Лемніцер сказав, що єдиним ефективним засобом стримувати провідників Кремлю і Пейпінґу від війни, — це тримати їх в страсі перед наслідками тієї війни, яку вони хотіли б почати. Кожний ворог ЗДА повинен знати про те, що ЗДА постійно втримують таку велику збройну силу, яка здібна знищити кожного ворога, без огляду на те, коли б він на нас не напав і якою зброєю вів би свою атаку проти ЗДА. Хрещення нового човна доконала пані Роберт Г. Гопкінс із Бруклайну, Массачусетс, яка є прапраправнучкою революційного героя Етена Аллена, що був командантом революційного відділу „Вермонтські зелені гірські хлопці". Присутній при церемонії був і губернатор - елект і Вермонту Ф. Рей Кейзер. Човен „Етен Аллен" є першим кораблем в новій серії атомових підводних човнів, озброєних сильними атомовими ракетами „Поляріс". Він має 16 цих ракет, але їх засяг є на 300 миль більший від давніших. Його збудували в короткому часі, бо в 14-ох місяцях. Перший атомовий човен „Навтілюс" будували 18 місяців. Поважний настрій церемонії був попсований демонстрацією групи пацифістів, які від червня ц. р. демонструють перед фірмою Дженерал Дайнемікс Корпорейшен, яка збудувала новий човен. Два демонстранти, 20-річний Доналд Мартин і 27-річний Вільям Генрі доплили аж до човна і дісталися на нього, коли він плив рікою Темзою. Їх заарештовано, а раніше на березі заарештовано ще 7-ох демонстрантів, між ними і одну жінку Медлін Ґлінс, 17 років, яка прибула на цю демонстрацію аж із Ню Йорку. Цих демонстрантів притримала поліція тоді, коли вони хотіли всісти до свого човна, щоб доплисти до субмарини. Їх затримали в тюрмі в Ню Гейвені, бо вони не могли скласти кавції, яка для чоловіків виносила по $3,000, а для дівчини — $1,000. Прізвища цих демонстрантів: 20-річний Віктор Річмонд, 19-річний Пітер Фрідлендер, 20-річний Едмунд Лейтс, 20-річний [illegible] Ааронс, 20-річний Лоренс Оренстейн і 20-річний Ричард Зінк. Деякі з них прибули були на демонстрацію з Ню Йорку і Пенсилвенії.

Випустили ракету на висоту 32-ох миль і зловили її кабіну на Землі

Вашингтон. — Летунство 22-го листопада випустило на висоту 32-ох миль 500-фунтову ракету і з успіхом зловило її кабіну на землі. Випущення відбулося на летунській площі Санта Роза Айленд, Флорида, і воно відбувалося за допомогою нової системи, званої „Баллют", яку випродукувала Корпорація „Ґуд'їр". Випущення кабіни відбулося за допомогою трьох ракет. За першу і другу частину складної ракети служили ракети „Ніке", а за третю частину ракети була ракета „Крі". На висоті 75,000 стіп третя частина ракети звільнилася і йшла вгору зі швидкістю 1,100 миль на годину. Пізніше з „хвоста" ракети звільнився бальон, 9 стіп в діяметрі, який в одній десятій частині секунди прибрав форму кулі і на окремому дроті випустив від себе кабіну, яка на певній віддалі летіла за бальоном, що її тягнув. Перед поворотом на Землю бальон випустив парашут, який повільно спадав на Землю і приземлився на летунській базі Еглін на Флориді.

28 губернаторів відвідують країни Південної Америки

Ріо де Жанейро, Бразилія. — 28 американських губернаторів разом із своїми жінками та помічниками відвідують країни Південної Америки. Вони 1-го листопада прибули на 6-денний побут до Бразилії, прибувши туди з Арґентини. Губернатори летять двома великими джетовими літаками і є на подорожі „доброї волі" по латинських американських республіках. Крім Ріо де Жанейро вони мають відвідати ще нову столицю Бразилії новозбудоване місто Бразилію, Сан Павльо і сталеварню у Вольта Редонда. На летовищі в Ріо де Жанейро чекали на американських гостей високі бразилійські урядовці, між ними і міністер закордонних справ Горацьо Ляфер, який не міг вітати американців, бо внаслідок буревію з дощем літак спізнився на три години, а міністер мусів бути на прийнятті в пошану американського журналіста Волтера Ліпмана.

В АМЕРИЦІ

● **92-річний** колишній віце-президент ЗДА Джан Ненсі Гарнер 22-го листопада відзначав свої народини і був щасливий тому, що міг сказати, що половину свого довгого життя „провів у публічній службі, а другу половину як приватний громадянин". Гарнер був віце-президентом за урядування Ф. Д. Рузвелта від 1933 — 1940. Він живе в місцевості Ювалді, Тексас. Це місто шанує його як того, що „поклав на мапу цю місцевість", здобувши таке високе становище.

● **Поштовий уряд ЗДА** друкує поштову марку з комунікаційним сателітом „Ехо", який Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація випустила в дні 12-го серпня ц. р. Цю марку мають випустити 15-го грудня ц. р.

● Бразилійська поліція в Ріо де Жанейро сконфіскувала 30,000 примірників кубинської книжечки „Революційна праця", яку привезли з дипломатичними кубинськими паперами з Куби до Бразилії. Брошурка є надрукована еспанською мовою, вона призначена для комуністичних видавців в Бразилії, і в ній є текст промови Фіделя Кастра, зверненої проти ЗДА.

● **В Теґусіґальпі**, в Гондурасі, комуністи та їхні ліві прихильники демонстрували перед будинком конґресу, домагаючися підтримки політики Фіделя Кастра. Демонстрація відбулася під час відкриття гондураського конґресу.

● **Віце - президент** Ричард М. Ніксон заявив, що не є вірна вістка про те, що він має працювати як спільник в адвокатській фірмі колишнього нюйоркського губернатора Томаса Е. Дюї в Ню Йорку. Ніксон ще не думає про свої майбутні пляни після 20-го січня 1961-го р. Він має численні пропозиції на працю, але покищо з них не користає.

ПРИГОДА ПЕРЕД ДНЕМ ПОДЯКИ

Маленький Сід Брави, загубившися серед цілої юрби призначених для обідів у День Подяки індиків, не знає як вийти із цієї опресії і з-під загрозливих індичих поглядів. Хлопець забрив між індиків під час того, як його батько відвідував індичу фарму в Скенектеді, Н. Й.

Рейнбирн передбачає швидке прийняття нових законопроєктів у 87-му Конґресі

Ню Йорк. — Спікер Палати Репрезентантів конґресмен демократ Сем Рейбирн в інтерв'ю з тижневиком „Ю. С. Ньюз енд Ворлд Ріпорт" висловив надію, що новий 87-ий Конґрес швидко зможе ухвалити такі важливі законопроєкти, як про допомогу районам із більшим числом безробітних, мешканеву програму, будову нових шкільних будинків і мінімальну платню від години праці. Спікер Рейбирн згадував також про потребу нових законопроєктів про фармерську програму та медичну допомогу старшим особам. На його думку Конґрес повинен якнайшвидше приняти і ці законопроєкти. Рейбирн не сподівається зменшити податки в найближчому фінансовому році, хоч він не виключає можливости, що Конґрес зможе прийняти деякі поправки, щоб унеможливити „викрути" деяким підприємцям, які змагають до того, щоб зменшувати податки від своїх фірм. Рейбирн сподівається, що демократичний провід Конґресу і новий президент Джан Ф. Кеннеді будуть тісно співпрацювати для добра країни.

Ще досі не обраховано виборчих голосів; Кеннеді має більшість 175,908 голосів

Вашингтон. — Вже минули два тижні від цьогорічних виборів, але ще немає повного обрахунку голосів із усіх виборчих округ, яких є 166,264. В дні 21-го листопада ще бракувало обчислень із 1,200 округ. В тому дні виборчий вислід представлявся наступно: Кеннеді — 33,915,127 голосів, Ніксон — 33,739,829 голосів. Більшість для Кеннеді — 175,908 голосів. Тільки 10 стейтів закінчили обрахунки голосів, яких повинно бути майже 68 мільйонів в цілій країні. 12 стейтів мають закінчити обчислювання голосів в цьому тижні; інші зроблять це ще пізніше, але перед 19-м грудня, коли має відбутися ратифікація голосів, і коли електори мають на стейтових з'їздах вибирати президента. Та хоч Кеннеді має малу більшість у загальному голосуванні, то він має більшість 31-го голоса електорів. Коли б виявилося, що він внаслідок змін у виборчих вислідах в окремих стейтах не мав більшости електорських голосів, яке становить 269, тоді президента вибирала б Палата Репрезентантів, де кождий стейт має тільки один голос. Та й тоді вибір Кеннеді був би запевнений, бо за нього голосувало б більше стейтів.

Кеннеді відкинув домагання луїзіянської делеґації

Пальм Бі, Флорида. — Нововибраний президент Джан Ф. Кеннеді відкинув домагання стейтової делеґації з Луїзіяни, щоб він зайняв становище до судових наказів про примусове об'єднання шкіл для білих і кольорових учнів. Кеннеді заявив 5-членній делеґації, що це не є його обов'язком вмішуватися до наказів федеральних судів в справі інтеґрації шкільництва. Делеґація конферувала з дорадником президента - електа Кларком М. Кліффордом, а після того Кліффорд переслав відповідь Кеннеді на руки секретаря луїзіянської делеґації Крістіяна Фейзера, який є секретарем губернатора Луїзіяни Джіммі Г. Дейвіса. Фейзер не склав жадної заяви після отримання цієї відповіді від Кліффорда, тільки спитався, чи це все, що має в цій справі сказати нововибраний президент.

Праця Гр. Костюка про комуністичний терор в Україні 1929-1939 вийшла англійською мовою в трьох видавництвах

Ню Йорк. — З початком листопада ц. р. вийшла з друку англійською мовою політична студія відомого українського літературознавця і голови Об'єднання Українських Письменників „Слово" про комуністичний терор в Україні в рр. 1929 - 1939 під назвою „Сталінський режим в Україні — студія про декаду масового терору". Книжка видана водночас у трьох видавництвах — у ЗДА в Нюйоркському видавництві Фредеріка С. ПреҐера, в Англії — в серії Атлантік Бук Видавництва Стівенс енд Сонс, Лтд. і в Німеччині у виданні мюнхенського Інституту Вивчення СССР. Використовуючи багатий фактичний і джерельний матеріял, Григорій Костюк показує у своїй книжці форми, методи і шляхи російсько-комуністичного терору в Україні супроти української політики, культури, науки і мистецтва і висвітлює якими шляхами і способами прийшли до влади в Україні Хрущов і його соратники і що вони принесли з собою українському народові.

● **В Еспанії** засуджено в минулий понеділок 18 осіб на в'язничні кари до 20 років за участь у комуністичному з'їзді в Чехословаччині. Вони поїхали були до Парижу, там їх відповідно повчили і після того перевезли до Праги. Комуністична партія в Еспанії заборонена.

● **У Франкфурті** в Західній Німеччині арештували 49-річного Оттона Гунше, одного із спільників перебуваючого в ізраїльській в'язниці архи-ката жидів Адольфа Айхмана. Гунше закидають вбивство коло 1,500 жидів на Мадярщині.

Сен. Л. Джансон нараджувався з президентом Франції

Париж. — Новообраний віце - президент Линдон Джансон, який у характері сенатора проводить 20-членній американській парляментарній делеґації на парляментарну конференцію 14-х країн НАТО у Парижі, відвідав французького президента Шарля де Ґоля і перевів з ним близько одногодинну конференцію. У товаристві сен. Джансона були американський амбасадор у Парижі Еморі Гавтон, голова сенатської Комісії для закордонних зв'язків Дж. В. Фулбрайт та представник ЗДА в НАТО Рандолф Бурджес. За твердженням газет, през. де Ґоль прикладав до цієї зустрічі велику вагу, як до свого першого контакту з керівними колами майбутньої демодкратичної адміністрації в ЗДА. Сен. Джансон висловив велике вдоволення з цієї розмови, ствердивши лише коротко, що темою наради були найважливіші міжнародні проблеми. Нема сумніву, що де Ґоль старався переконати Джансона у правильності своєї концепції розв'язки проблеми Альжиру.

Прем'єр Індії гостро натаврував власних комуністів і Пейпінґ

Ню Делі. — Індійський прем'єр Джавагарлал Неру закинув „своїм" комуністам, що вони — всупереч їх заперечуванням — вислуговуються комуністичному Китаєві. Він навів конкретні випадки з підтримуванням індійською комуністичною партією комуно-китайських претенсій щодо індійської території, при чому Неру наводив прізвища і дати виступів індійських комуністичних діячів, які виступали цілком по боці китайської пропаґанди. Прем'єр Неру виступив після того, як один член комуністичної групи індійського парляменту в нижчій палаті обурювався, що члени уряду і сам Неру закидають їм, комуністам, проти індійську, ото ж зрадницьку акцію. Неру звернув м. і. увагу, що індійсько-комуністичні часописи ніколи не визнають ніякої вини за комуністичним Китаєм, а постійно критикують лише індійський уряд. Він зацитував теж виступ одного з індійських комуністичних головачів, який публічно заклинався, що комуністичні країни є „миролюбні", коли тим часом комуністичний Китай окупував 12.000 кв. миль індійської території і має претенсію до ще кругло 40.000 кв. миль.

Совєти хочуть „скомунізувати" провід в ЮНЕСКО

Об'єднані Нації. — Йдучи за прикладом Хрущова, що під час дебат Генеральної Асамблеї жадав заступити становище генерального секретаря Гаммершилда тричленною колеґією, в якій насправді більшість мали б комуністи, представник СССР в Орґанізації ОН для виховних, наукових і культурних справ, відомій з скороченої назви ЮНЕСКО, — Серґей Лапін — зголосив домагання, щоб на місце теперішнього генерального директора ЮНЕСКО, італійця д-р Вітторіо Веронезе, покликати колеґію однаково в екзекутивній раді ЮНЕСКО, як в її Секретаріяті. Серґей Лапін виголосив на цю тему одногодинну промову на теперішній сесії ЮНЕСКО в Парижі. Ця пропозиція стрінулася з гострою реплікою збоку американського делеґата Роберта Таєра, який висловив переконання, що наступ Лапіна проти ЮНЕСКО закінчиться тим самим, що наступ Хрущова проти Об'єднаних Націй в Ню Йорку. Таєр зацитував постанову Комінтерну з 2 серпня 1920 р., де сказано про конечність нищення всіх парляментарних установ „у роді ЮНЕСКО". — До речі, впливи Совєтів в ЮНЕСКО і до цього часу були такі великі, що внаслідку проявлялись у фальшуванні історії і науки совєтськими „вченими", з якими аж надто льояльно, в ім'я міжнародного спокою, співпрацювали західні науковці.

Кубинський ватажок признається до підривної акції в Південній Америці

Гонг Конг. — Президент кубинського державного банку майор Ернесто Ґевара, старий комуніст і насправжній керівник пляну скомунізування Куби, виголосив під час своєї теперішньої візити в столиці комуністичного Китаю промову перед якими 10,000 слухачами, в якій потвердив „місію" теперішнього режиму Фіделя Кастра поширювати кубанську революцію на всі країни Південної Америки. Він заявив, що його запитували, якими способами можна б поширити в Західній гемісфері „чудесні наслідки кубинської революції" і на той запит він має таку відповідь: „Це не станеться через здобуття більшости парляментарних мандатів хитрими виборчими маневрами, як це можливо в забріханих демократіях Латинської Америки. Але це може статися єдино через збройну боротьбу народу, звернену проти опозиційної кліки, через озброєння людей задля знищення наставлених диктаторських режимів і задля встановлення народної влади збройною силою народу". На зібранні, де промовляв Ґевара, були приявні всі найвищі „достойники" комуністичного Китаю з прем'єром Чу Ен-ласм включно. Майор Ґевара нахвалявся, що завдяки допомозі „братніх соціялістичних країн" значно зросла сила Куби, яка „перестала бути сардинкою, що її ковтав північно-американський кит".

● **В Англії** померла 90-літня Еліза Вуд, „королева" англійських циганів. Сотні циганів із різних частин Англії прибули до місцевости Йовіл традиційними возами і відбули похоронні обряди за староциганськими звичаями.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Осередок Наукового Товариства ім. Шевченка в Едмонтоні** влаштовує в неділю дня 4 грудня ц. р., о год. 3-ій по пол., в залі УНДому при 9620 — 109 Евню прилюдну наукову конференцію з доповідями д-ра Яра Славутича п. н. „Совєтське ставлення до українського правопису" і д-ра Ореста Старчука на тему „Деякі актуальні питання гуманітарних наук в Україні".

● **Літературний вечір на пошану Богдана І. Антонича** відбудеться в суботу дня 26 листопада ц. р. заходом Літературно - Мистецького Клюбу у Филаделфії в домівці Союзу Українок при 909 Н. Френклін вулиці. На програму вечора складуться доповіді Б. Кравцева, С. Гординського і В. Ласовського, рецитування поезій Б. Антонича у виконанні арт. Е. Дичківної - Блавацької і читання уривку із твору „Альбатроси" Оксани Керч. Під час вечора відбудеться виставка рукописної і книжкової спадщини поета, його портретів і писань про нього.

● **Доповідь проф. Дам'яна Горняткевича** п. н. „Лев Ґец у своїй дотеперішній мистецькій діяльності" відбудеться в рямцях наукового засідання Мистецької Кураторії УВАН в ЗДА в суботу дня 26 листопада ц. р., о год. 6.30 веч. в приміщенні Академії. В неділю дня 27-го листопада ц. р. Комісія УВАН для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом влаштовує там же о год. 6-ій вечора Наукове засідання з доповіддю д-ра Ярослава Білінського на тему „Політичне значення мовних параграфів у нових шкільних законах СССР і УССР."

КАСАВУБУ ВИЗНАНИЙ ГОЛОВОЮ ДЕЛЕҐАЦІЇ КОНҐА В ОН

ПОСОЛ ҐҐАНИ ВЕЛЬБЕК ПОКИНУВ ТЕРИТОРІЮ КОНҐА. — ПІСЛЯ БОЮ ІЗ З'ЄДНАННЯМИ ОН КОНҐОЛІЙСЬКІ ВОЯКИ ЗАТРИМУЮТЬ І ШИКАНУЮТЬ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ОН

Об'єднані Нації, Н. Й. — Генеральна Асамблея ОН затвердила — після довгої і запеклої дебати — конґолійського президента Касавубу і очолювану ним делеґацію, як репрезентацію Конґа в Об'єднаних Націях. Відбулося це затвердження на рекомендацію мандатної комісії ОН. За визнанням Касавубу і його делеґації голосувало 53 членів ОН, проти 24 і 19 здержалося. Вислід голосування вважають у політичних колах перемогою політики З'єдинених Держав Америки й інших західніх держав. Прийняття рекомендації мандатної комісії було вможливлене прихильним ставленням ряду африканських держав, здебільша членів Французької Спільноти. Голосували проти тільки члени совєтського бльоку, Ґгана, Ґвінея й Індія й інші азійсько-африканські держави, які підтримують кол. прем'єра Люмумбу і вважають, що він є ще далі законним прем'єром Конґа. Визнання конґолійської делеґації, очолюваної през. Касавубою, є водночас в деякій мірі теж і визнанням режиму полк. Мобуту і прихильного йому міністра закордонних справ Жустіна Бомбоко. У зв'язку з рішенням Генеральної Асамблеї ОН і подіями в Конґо спеціяльна примирна комісія ОН, яка мала виїхати до Конґа вже в четвер цього тижня, щоб в суботу 26 листопада ц. р. почати там свої переговори з різними конґолійськими чинниками, здержала покищо свій виїзд. В колах Об'єднаних Націй переконані, що сталося це на вимогу президента Касавубу, який вислав у цій справі спеціяльного листа до Генерального Секретаря Даґа Гаммершилда із заявою, що згадана місія ОН буде цілком безуспішною. Затверджений на голову конґолійської делеґації в ОН Касавубу заявив, що він вислав телеграфічно доручення полковникові Мобуту, щоб конґолійська армія здержалася від будь-яких виступів проти військових з'єднань ОН.

Водночас із цим повідомляють з Леопольдвілю, що ґганський посол Вельбек, який був головною причиною останніх збройних виступів конґолійської армії проти ОН, покинув врешті територію Конґа і від'їхав совєтським літаком до Ґгани. Після бою із з'єднаннями ОН, що відбувся вночі з 21 на 22 листопада ц. р. біля резиденції Вельбека і який закінчився о год. 7-ій ранку, конґолійські вояки започаткували шикування репрезентантів ОН в Леопольдвілю, затримуючи їх, і навіть, за деякими вістками, побиваючи. Полк. Мобуту проголосив гострий наказ до конґолійських вояків, щоб вони припинили будь-які виступи проти представників ОН.

Де Ґоль призначив окремого міністра для справ Альжиру

Париж. — Французький президент Шарль де Ґоль призначив дотеперішнього міністра освіти Луї Жокса на міністра для справ Альжиру із спеціяльним призначенням — підготовити перехід Альжиру до стану тимчасової автономії та всенародного плебісциту, що визначить майбутню правно - державну форму тієї країни. Луї Жокс має за собою довгу кар'єру дипломата. Він буде залежний у своїй діяльності безпосередньо від де Ґоля, здійснюючи його плян „Альжирського Альжиру". Часописи заперечують, наче б з призначенням Жокса мав піти на димісію генераль. делеґат Франції в Альжирі Поль Делюврі. Він залишиться на свому становищі щонайменше до часу альжирського плебісциту. Новим міністром освіти у Франції призначений П'єр Ґійома, дотеперішній віце-прем'єр. Зрештою, ніяких інших змін в уряді де Ґоль не перевів.

Комуністи в Ляосі згідні до „співпраці" з правими елементами

Вієнціян. — Прем'єр маленької південно - азійської країни Ляосу Суванна Фоума, який започаткував „невтралістичну" політику, заявив, що провідники комуністичного руху Патет Ляо, що проводив кількалітню партизанську війну в Ляосі, погодився на концепцію уряду національної єдности — з власною участю в уряді та з участю також тих правих прозахідніх кол, які гуртуються довкола генерала Фоумі Носована з центром в місті Саваннакет. За пресовими коментарями — теоретична згода комуністів сидіти в одному уряді разом із однодумцями ген. Носована, що їх вони до цього часу називали „лакеями американських імперіялістів", це політична перемога прем'єра Суванни Фоуми. Запитаний, чи він, у випадку труднощів із складенням такого коаліційного уряду подасться до димісії, прем'єр заявив, що його димісія була б гаслом однаково для прозахідніх консерватистів, як комуністів до негайного відновлення громадянської війни і тому його перебування при владі лежить в інтересі всіх сторін. Він заявив, що запропонував королеві скликати нову конференцію круглого стола.

У СВІТІ

● **Московська „Правда"** накинулась на керівний комуністичний апарат в Молдавській „республіці", що сільсько-господарська продукція в тій країні далеко відстала в минулому році від встановленого в Москві пляну. Сподіваються радикальної „чистки" комуно - молдавського апарату.

● **В Ізраїлі** відбув наради з прем'єром Давідом Бен Ґуріоном і міністром закордонних справ Гольдою Маєр республіканський конґресмен з Ню Йорку Джан В. Ліндзей, який висловив публічно думку, що ЗДА повинні прийняти до себе частину арабських втікачів з Палестини. Воно — заявив він — мало б психологічний вплив на Ізраїль і арабські країни розв'язати проблему одного мільйона тих втікачів, яка є найважливішою перешкодою для ізраїльсько - арабського порозуміння.

● **У Відні** відбулись вуличні авантюри, коли 2,000 комуністів пробували розігнати 1,000 монархістів, які зібрались для вшанування 48-річчя австрійського претендента до престола, архикнязя Оттона. Сильні відділи поліції з трудом впродовж кількох годин розганяли демонстрантів. Монархісти відбули своє зібрання в закритій залі.

● **Французьку літературну нагороду Гонкура** здобув 44-річний румунський політичний втікач, Вінтіля Горія, за повість п. з. „Бог народився на вигнанні". Другу щорічну французьку літературну нагороду осягнув французький письменник з Ельзасу, німецького походження, Альфред Керн за повість „Ломливе щастя". Названий вгорі румунський письменник є третім чужинцем, який дістав нагороду Гонкура, встановлену у 1903 році. Горія вивчив французьку мову щойно в своїй молодості, а за перебування у Франції в післявоєнних роках довів знання її до досконалості.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

У День Подяки

Останній четвер листопада американський нарід рік-річно святкує як День Подяки, продовжуючи традицію тих перших переселенців - паломників, що в 1621 році дякували Господеві за те, що дозволив їм перебути найстрашнішу і найтруднішу в їхньому житті зиму та поблагословив їх ласкою доброго врожаю і обильности.

Продовжуючи цю світлу традицію, нашими молитвами подякуймо й цього року Господеві за ті обильні ласки, що їх ми зазнали. Подякуймо в першу чергу за те, що ми цей рік прожили, що прожили його в мирі і добробуті, як ніхто інший в світі. А дякуючи за минуле і дотеперішнє, молімо Господа за подібні ласки і на майбутнє, і не тільки для нас, але також для наших рідних та для всього нашого українського народу, ще й досі позбавленого того найбільшого благословення, що ним є вільне життя в добробуті.

Безперервність політики ЗДА

Ніщо краще не доказало відомої всім правди про безперервність закордонної політики ЗДА, як виступ лідера сенатської опозиції в 86-му Конґресі, новообраного віцепрезидента Линдона Джансона на відкритті в Парижі Парляметарної Конференції Організації Північно - Атлантійського пакту (НАТО) в минулий понеділок, 21-го листопада. Вже сам факт, що під головуванням Линдона Джансона прибула до Парижу 20-членна делеґація американських конґресменів і сенаторів з обох партій, була маніфестацією традиції обопартійної закордонної політики З'єдинених Держав Америки. Ще більше потвердила її декляративна промова Л. Джансона, втримана у високому стилі державницької понадпартійної рації. Сенатор Л. Джансон передусім ствердив, що хоч він обраний на віце - президента в новому демократичному уряді Джана Ф. Кенеді, проте, до часу перебрання влади новим президентом, єдиним авторитетним репрезентантом Америки є президент Айзенгавер. Не називаючи Совєтів ані Хрущова по імені, сенатор Джансон рішуче заперечив большевицькі пропаґандивні фальші, наче б перемога демократів в останніх виборах була засудженням дотеперішньої закордонної політики, що її вели республіканці. „Наші недавні вибори скінчилися вибором іншого проводу. В ніякій мірі вони не були засудженням тієї підтримки, яку давав президент Айзенгавер інструментам взаємної безпеки в Західній Европі... Хочу, як лідер опозиційної партії в Сенаті, щоб ви зрозуміли, що президент Айзенгавер залишить своє державне становище, зберігши надалі пошану, довір'я і відданість всіх своїх земляків, без уваги на їх партійну приналежність".

Заявивши вірність американської закордонної політики принципові взаємної безпеки та ствердивши, що „голос ізоляціонізму замовк в Америці", санатор Джансон закликав до „відваги і довір'я усіх народів". НАТО — казав він — виявило величезні заслуги в ділянці створення могутньої західньої збройної сили. Але тепер „стоїть перед нами виклик, щоб дати нові виміри нашим союзам". Під цими новими вимірами він розуміє здобуття довір'я в економічно відсталих країнах. Тому Джансон закликав до покладення в майбутньому більшого натиску на „економічний поступ і соціяльні здобутки". Він прилиàв, що це не може стати „ділом одної країни ані навіть ділом кількох країн. Це діло для всіх країн, які співпрацюють задля осягнення волі у світі. Це діло, що його треба виконати".

Ціль, яку поставив сенатор Джансон надзвичайно ідеалістична і напевне він сам краще за всіх здає собі справу, що в нинішній міжнародній ситуації можна доходити до неї тільки дуже повільними і невеличкими етапами. Найбільшою перешкодою до тієї цілі є міжнародний комунізм із своїми диспозиційними центрами Москвою і Пейпінґом і неможливо осягнути „універсальну волю, мир і справедливість для всіх" без попереднього знищення комуністичної влади в опанованих нею краях.

Обман з „культурним обміном"

Широко рекламований Совєтами і встановлюваний здебільша під їхнім тиском буцімто для сприяння співжиттю між народами і для полегшення міжнародного напруження так званий культурний обмін є справжнім не дуже то культурним обманом і таке розуміння починає утверджуватись все більше в переконанні обманюваної досі в цій ділянці публічної опінії ЗДА й інших вільних країн. Уся бо ця „культурна виміна" є цілком однобічною совєтською дією, не зважаючи на те, що по суті, вже в самому своєму основному понятті слово виміна зумовлене рівнорядною і свобідною участю двох чи більше партнерів. Що іншого розуміють під „культурною виміною" західні громадянства, а що іншого Совєти, які трактують цю виміну виключно як засіб пропаґанди своєї не так культури як політики на зовнішньому терені, куди вони висилають свої делеґації, і на внутрішньому в себе, де вони приймають чужоземних культурних діячів.

Цікаву аналізу тієї „культурної виміни" дав у „Ню Йорк Таймс-і" відомий американський публіцист Брукс Аткінсон. Він ствердив, що насправді ця виміна можлива тільки в музиці і в танку, значить, у ділянках, де не треба слів чи людської мови. І цим, на його думку, треба пояснювати успіх совєтських піяністів і балетів у ЗДА, і такий же успіх американських музиків і танцюристів у Совєтському Союзі. Коли ж приходить до виміни в інших ділянках мистецтва, або ж у науці, чи в економіці, там ніякої спільної мови не може бути і Совєти використовують її так чи інакше, в себе чи за кордоном, виключно для своїх цілей, для пропаґанди здогадної „вищости" своєї суспільної системи та її „досягнень".

Показовим і характеристичним для совєтського наставлення в цьому напрямку є особливо ж т. зв. туристичний рух, що його Совєти трактують теж виключно як засіб, що має служити їхнім інтересам. Чим є насправді увесь туристичний рух в СССР, виявив редактор бостонського „Кришчієн Сайєнс Монітору" Нейт Вайт, повернувши з відвідин СССР. „Відвідувач Совєтського Союзу — ствержує він — стає в'язнем Інтуриста, з першого ж свого кроку на совєтській землі. Його контролюють, ним диригують, йому диктують, його ошукують, його обріхують, його піддають під безупинний вплив марксистської пропаґанди — і все це під маскою туризму". У висліді, туристи можуть бачити тільки те, що їм покажуть, відвідати ті місця, які їм дозволять, і говорити з людьми, яких їм підставлять. Якщо ж турист вийде поза встановлені йому межі, йому негайно ж пришиють „шпигунство".

Неможливість будь-якої реальної виміни між культурними діячами Англії і Совєтського Союзу підтвердив теж англійський поет і новеліст Джан Вейн у своєму відкритому листі до совєтських письменників, надрукованому після свого повороту з СССР в лондонському „Обсервер-і". Він був вражений „безупинною пропаґандою, сконцентрованою в руках держави і спрямованою на вбивання людям у голову офіційного погляду на всі справи, питання і події". Тому теж, згідно з його словами, він не мав ніякої змоги розмовляти із своїми совєтськими господарями про будь-які реальні речі. Вейнові відповів на сторінках цього ж „Обсерверу" репрезентант Союзу Письменників СССР Алексей Сурков, вихваляючи совєтську пропаґанду, як засіб боротьби з... колоніялізмом і контролю громадської думки в Совєтах, як... найвище досягнення „освіченого уряду".

Усе це доводить, що „культурна виміна" вільних громадянств із контрольованими урядом і партією репрезентантами й установами СССР є справжнім обманом та була і залишиться не тільки даремною, але й шкідливою у своїх наслідках для Заходу справою.

АТМОСФЕРА ЗГУЩУЄТЬСЯ

Париж. — Понад сто ранених в Альжирі, дві тисячі арештованих на Елізейських Полях в Парижі перед і після традиційної паради 11-го листопада — дата капітуляції Німеччини в 1918-му р. — це тільки зовнішні вияви дуже поважного згущення атмосфери після промови президента де Голя, в якій він заповів створення уряду для Альжирії. В хвилині, коли пишуться ці рядки, в резиденції президента шеф штабу ген. Елі складає свій звіт з подорожі, що її він відбув в товаристві міністра військових справ до цих околиць Альжиру, де пацифікація майже закінчена й де де Голь готовий спробувати експеримент однобічного припинення військових дій. Він там „пробував пульс" армії.

Від кількох днів де Голь викликає до себе одного по одному міністрів і дискутує з ними свою концепцію закінчення війни в Альжирі. Це дуже правильне потягнення, бо яким би шляхом не піти для розрізання альжирської болячки, треба стояти в ній міцно на ногах, треба бути певним адміністративного апарату, щоб не повторилася в адміністративній ділянці історія 24-го січня, коли частина військовиків відмовилась здушувати бунт. А така небезпека існує, коли секретар адміністрації в Альжирі подався до димісії на знак протесту проти останньої промови де Голя.

В попередньому дописі ми казали, що де Голь рішений іти до кінця по визначеній лінії і новістю його останньої промови було саме виявлення цього рішення. Ми одночасно казали, що ця розв'язка не вдовольнить проводу підпілля. Підпілля вже відповіло: воно згідне на плебісцит в Альжирі, але під умовою, що цей плебісцит проходитиме під міжнародною контролею. На це де Голь ніколи не погодиться, хоч у цьому напрямку буде йти на нього міжнародний тиск.

Щоб не бути змушеним капітулювати перед цим міжнародним тиском, щоб не мати прикрощів з новим американським президентом, про якого тут говорять, що він наставлений на інтернаціоналізування альжирської справи, де Голь мусить поспішати. При швидкому переведенні будь-якої концепції він має шанси багато чого виграти.

Уявім собі, що він зробить сьогодні рішучі потягнення, які свідчили б про справжню деколонізацію Альжиру, які свідчили б, що перед альжирцями справді стоїть перспектива вільного вибору свого майбутнього. Тоді постава підпілля не буде така міцна, як є сьогодні. Правда, революціонери завжди мають масу за собою. Тим більше, коли та маса не така то вже зріла. Але в нормально зрілому суспільстві, революціонери вважаються виявом переходового періоду. Це люди, які мають боротися, як герої, й погеройськи вмирати, але в нормальному житті їх рідко потребують. Коли то маса хотіла жити так, як проповідують фанатики, без яких нема способу виборoти собі нормальне життя?

Тому де Голь має право рахувати на те, що альжирські патріоти не всі будуть за найважчий шлях боротьби до кінця і за риск союзу з Москвою та червоним Китаєм. Йому також ясно, бодай тепер, що проти підпілля нічого він досі не міг зробити, бо всі мусульмани свідомі, що без збройного підпілля, не було б збоку Франції взагалі ніяких пропозицій. Для альжирського загалу, підпілля це ґарантія, що переговори будуть, що збоку Франції будуть розв'язувати справу. Після ліквідації підпілля, — тієї ґарантії не стане.

Тому підпілля поминути не можна. Але діючи швидко, можна викликати якесь довір'я до широких мас, а в першу чергу інтеліґенції і буржуазії, тобто — нереволюційної провідної верстви, без якої ніхто не може будувати держави: ні де Голь, ні підпілля. Тому де Голь готується робити якісь спектакулярні потягнення, щоб те довір'я викликати. Ясно, що проти того бунтуються ті, що не хочуть деколонізації, бо є колоніялістами й в утриманні колоніяльного стану вони самі безпосередньо й матеріяльно заінтересовані.

І ці почали широку офензиву проти де Голя. Це вони, безпосередньо чи посередньо, підняли маніфестації в Альжирі, це вони хотіли вчинити такі ж в Парижі й на провінції. Між ними не бракує поважних постатей. Такий ген. Салян, бувший командувач в Альжирії, такий міжнародно відомий ген. Жуен. Це постаті, що можуть мати когось за собою. Але діло в тому, що вони не мають змоги діяти, а де Голь таку змогу має.

Права опозиція проти де Ґоля почала грати свої останні атути. Вона обвинувачує його в протизаконному поступованні. В Парижі відбувається процес проти провідників альжирського бунту з 24-го січня. Там деякі адвокати ставлять справу в той спосіб, що — мовляв — суд не може судити підсудних за нелеґальні вчинки, коли уряд і голова держави пішли на протизаконні потягнення, коли — мовляв — президент держави всупереч конституції хоче відірвати від держави її невіддільну частину, якою в їх уяві є Альжирія.

Та це смішно й такими „революційними" засобами у Франції нічого не можна зробити. Француз є леґаліст і в його очах уряд є леґальний, коли він леґально установлений. Що ж до розв'язки альжирського питання, то таки більшість французів готова на будь-яку розв'язку, аби війна була закінчена. Бо арґумент де Голя, що мільярди, які витрачаються в Альжирі, можуть мати краще приміненння, — переконує кожного.

А крім всього іншого, — сьогодні вже ніхто не може боронити колоніялізму, не прикритого нічим. Це просто не звучить — ота „Французька Альжирія", в якій французи являють десяту частину населення. І ген. Салян даремно шукає підтримки в Еспанії, яка — мовляв — сьогодні жаліє усамостійнення Марокка. Певно, в Еспанії багато є тих, що жаліють втрати еспанської частини Марокка, але ніхто там не має наміру битися за цей клаптик землі. Так всі голяндці жаліють Індонезії, але кому з них приходить до голови битися за „голляндську Індонезію"?

Просто дивно, як на культурному Заході може трапляться такий парадокс, як виступи культурних людей проти права народів на самовизначення. Але вони є, а у Франції їх багато. Легко говорити, що де Голь не вміє провести в життя політики деколонізації так, як провели британці. Але в якій британській колонії демонстрували англійці проти рішення уряду залишити ту територію? І що можна зробити, як казав колись Черчилл, коли Бог створив французів не по образу британців...

Та як би там не було, слід уважати, що альжирська проблема увійшла в рішальну стадію. Представники трьох африканських держав, бувших французьких колоній, що прибули до Тунісу для зустрічі з проводом альжирського підпілля, можуть в цьому багато допомогти.

О. Д-вич

УКРАЇНСЬКО-ЖИДІВСЬКІ ВІДНОСИНИ

На тему, зазначену в заголовку, видатний жидівський діяч з „Антідіфемейшен Ліґ" і „Бней Брит", д-р Йосиф Ліхтен, виголосив в минулу п'ятницю не терені Клюбу круглого стола в Українському Інституті Америки в Ню Йорку доповідь, в якій з великою відвертістю та водночас у вигладжено - політичній формі подав сумний образ сучасних українсько - жидівських взаємин. Признавши, що він не приходить з ніякими „новими відкриттями", що сам не знає відповіді на багато запитів, що діяти, щоб оті відносини поправились, та заявивши, що він не виступає „ані як прокуратор українського народу, ані як адвокат народу жидівського" і що він не компетентний грати ролю судді в українсько - жидівському спорі, д-р Ліхтен вказав на зло мітів, створених на обох вулицях — жидівській і українській. Хоч загальний образ отих відносин вийшов у світлі доповіді д-ра Ліхтена песимістичний, проте сам доповідач заперечив, наче б він був песимістом: хоч — твердив він — ми не пішли вперед у позитивній розв'язці українсько - жидівської проблеми, проте збільшилось число джерельних праць, однаково в жидівській, як українській літературі, які ту розв'язку в майбутньому влегшують.

Д-р Ліхтен покликувався на деякі актуальні протижидівські прояви в частині української преси. Він признав, що ті часописи не репрезентують всього українства, але вказав на небезпеку використовування їх проти всіх українців жидами, в руки яких такі українські видання попадаються. Доповідач рішуче заперечив реальність і доцільність будь-якої спільної українсько-жидівської декларації. Запевнивши, що большевики є нині для жидів таким самим ворогом, як і для українців, доповідач все ж ствердив, що Ізраїлеві й всім жидам у світі залежить передусім, щоб не доливати пального до антисемітської політики Кремлю, а робити все можливе, щоб облегшити долю жидів в СССР і сателітних країнах. Доповідач висловив сумнів, чи доцільно українцям шукати за посередниками в українсько-жидівському спорі, у так званих „українських жидів". Сам рішуче застерігся, щоб за такого уважати його, поминаючи, що він і територіяльно походить з корінної Польщі, а не з України. Заперечив теж, наче б головну ролю в антиукраїнських настроях в жидівському громадянстві в Америці грали так звані „російські жиди". Зокрема ті жиди, які опинились в російській еміґраційній пресі, ніколи не репрезентували і не репрезентують жидів. За головну причину тих настроїв доповідач уважає, по-перше, безпосередні переживання жидівських іміґрантів, що перейшли через трагедію погромів, і по-друге, незнання американськими жидами України і українців, дійсної її давньої і нової історії, української проблеми та фактичного історичного матеріялу. Жиди вважають, що їм сталася кривда в різних історичних періодах. А що жиди, як і українці, є найбільш чуттєвим, емоціональним народом, то й ті настрої вибухають в них так яскраво. Доповідач закидав українцям, що вони несуть велику частину вини в непоінформованості жидівських кол і мас. Він пригадав, що тією американсько - жидівською масою є кілька мільйонів жидів тут вже народжених, яким треба дати в руки інформаційну англомовну літературу, — не пропаґанду, не публіцистику, а оперті на наукових даних, на історичних фактах і документах докази, що Україна й українці у своїй новітній історії мали також світлі моменти співжиття з жидами і свого ставлення до жидів. Д-р Ліхтен, який є членом Секції дослідів українсько - жидівських відносин в УВАН і добре знає основні твори української політичної літератури, вказував, наприклад, на брак книжки чи брошури в англійській мові про С. В. Петлюру, де були б наведені факти з його життя і діяльности, його приказ до Армії УНР проти погромів, його передмова до його перекладу „Жидів" Чірікова і т. д. Д-р Ліхтен закінчив свою одногодинну доповідь закликом до шукань шляхів до взаємних інформаційних контактів і до поліпшення взаємного розуміння „людей людьми".

Дискусія значно доповнила образ даний доповідачем. І. Кедрин, пригадав, що він уперше зустрівся практично з українсько - жидівською політичною співпрацею при переговорах у Варшаві про виборчий бльок національних меншин у Польщі у 1927/28 рр., та що він, започаткувавши яких вже 10 років тому українсько - жидівську дискусію статтею в „Свободі" — „За чистий стіл з жидами" має особистий сумний досвід із праці над так званим розв'язуванням українсько - жидівської проблеми. Він прийшов до висновку, що ця проблема буде задовільно розв'язана аж тоді, коли постане самостійна українська держава. Жиди, які є великими політичними реалістами, що тепер замирились з Західньою Німеччиною, самі шукатимуть посередників і без посередників замиряться з українцями тоді, як український нарід виявить державницько - конструктивну силу. На жаль, поки що жидівський світ рахується з силою Москви, Бонну, Варшави і інших країн, і єдиним предметом жидівських атак лишились українці. Дискутант не має претенсій до жидівської вулиці, але до інтелектуалів, до жидівських редакторів і письменників, які пишуть на жидівсько - українські теми — не вивчивши тієї проблеми, не цікавлячись літературою ні історичними фактами.

Проф. Л. Шанковський обороняв атаковану д-ром Ліхтеном свою статтю в „Юкрейнієн Кводерлі" і пояснив, що закиди доповідача є наслідком непорозуміння. Заперечував наче б будь-яка українська партія чи група в новітній історії проповідувала антисемітизм. ОУН висловилась на свому 2-му Конґресі в 1941 році, коротко перед вибухом німецько - совєтської війни, теж проти погромів, ото ж — всупереч твердженню доповідача — не акцептувала програми нацистів. Керованого й організованого українського антисемітизму не було. — Д-р С. Ріпецький вказував на жидівські фальші про українську кооперацію, як ніби про антисемітський рух, коли тим часом одним з перших проповідників української кооперації був жид, Максим Гехтер. Жидівські автори і політики підкреслюють лише неґативні моменти з українсько-жидівських взаємин і промовчують позитивні. Пригадує,

(Закінчення на стор. 4-ій)

Дар Українському Воєнному Інвалідові

Здавалося б, що суть заголовку цього короткого допису, аж надто відома українському громадянству і не потребує більше ніяких насвітлень чи пригадок. Одначе, на превеликий жаль, так воно не є.

Як в минулих, так і в цьому році, підписаний переводив і переводить збірку пожертв на Дар Українському Воєнному Інвалідові між невеликим кругом своїх знайомих, які завжди охоче складали свої датки. Останньо, на жаль, дехто з тих жертводавців ухилився або, заслонюючись різними причинами і виправдуючись масовими збірками, намагається ухилитися від зложення датку. Правда, таких не багато, але думаю, що їх є більше, не лише в невеликому крузі бувших сталих жертводавців на мою збіркову листу. І тому я відважився забрати голос у цій справі. Не буду доказувати про моральний обов'язок, що тяжить на кожному, хто вважає себе членом Української Спільноти, бо все це в достатній мірі вже зроблено. Здоров'я і кров найкращих синів Українського Народу, зложені в слушний час на жертівнику Батьківщини, здається вповні вистачальні і заслуговують на спонтанний відгук усього українського громадянства, а не лише його незначної частини, виявлений у щедрій пожертві на згадану вище ціль, без ніяких ухилів. Скарги на перетяження численними, часто безконтрольними збірками, в цьому випадку не повинні мати місця. Бо кожний українець, без огляду на своє віровизнання чи партійну або групову приналежність, повинен і обов'язаний радо і щедро складати свої пожертви, не чекаючи ніякої пригадки. Вірю, що всі, хто досі з будь-яких причин не зложив ще свого датку, поспішать це виконати з власного почину у своїх місцевих збірщиків або висилаючи на адресу: S.S.K., c/o Ukrainian Savings & Loan Ass'n, 1321 W. Linden Ave., Philadelphia 41, Pa. Кількість збірщиків є обмежена і недостатня, а тому не всилі відвідати кожного громадянина - українця.

І, врешті, вже найвищий час усвідомити собі, що: Дар Українському Воєнному Інвалідові, не є даром з ласки, одним з численних, звичайних, хоч і потрібних датків, а є повинністю кожного з нас, ба навіть більше, почесною повинністю.

М. Прасіцький

Ярослав Зубаль

ВЕЛИКІ ЛОВИ В САНДОМИРСЬКІЙ ПУЩІ

(5)

Другий дик на сусідньому становищі — це середній трилітній „вирізок", здобич князя Радзівіла, сен., батька попереднього. Обидва ці князі, з Волині чи Полісся, характеристичні типи маґнатів, цікаві виглядом і поведінкою: обидва з вусами і бокобородами „а ля" цісар Франц Йосиф І, лише у батька сиві, а в сина чорні. Обидва низького росту, кремезні, повільні і маломовні. Треба згадати, що один з князів Радзівілів був сенатором у польському Сенаті, й українська посольська репрезентація знаходила завжди його підтримку в обороні прав української культури.

В цьому заступі вбито ще два лиси і кілька зайців. Ще один дик був кимсь ранений. Його бачили ще два рази потім, та не вдалося його дострілити. Я сам його бачив у наступному заступі, він виглядав дивно і примарно та завжди по з'яві зникав бесслідно. Так він і пропав, сам згинув або попав на якогось джиґуна.

Переходимо до наступного заступу — Студенки. Це рідкий сосновий молодняк, густо перемішаний з березою. Тут теж леговища диків.

Спішимо, бо перед нами крім цього ще один найбільший і останній заступ, а до вечора недалеко. Треба згадати, що в часі наших ловів звичайно рівночасно відбувалися лови в сусідніх мастках, де вже ждали на виполошену з наших лісів звірину. І тому й ми чули стрілянину в недалекому сусідстві за границею мастку. Цього ми не похваляли з морального боку, та законно вони були оправдані.

Нагінка вже пройшла чималий відтинок гону, коли ми почули один вистріл кулею. Я був недалеко того флянґу де був на становищі гр. Ан Бнінський. Зараз по стрілі почулися дивні виклики, неначе хтось кликав помочі, за цим відразу пролунали знову два постріли, один за одним. І тут нам розкривається несамовите видовище. Коло великого куща, за яким було й становище графа Бнінського „лежить убитий молодий дик, а в кущі другий, це стара „самора", а недалеко лежить сам гр. Бнінський з рушницею в руках. Та скоро він зривається з землі, і жестикулюючи, оповідає цілу історію. Виявляється, його шаржував молодий дик, поранений в сусідньому мастку і Бнінський, стріляючи до дика, сам упав, коли той його пхнув по ногах. В тому моменті його шаржує другий дик; Бнінський не має вже часу стати на ноги і стріляє лежачи, раз і другий. Це й була самора, що вже була лише кілька кроків від нього. Ситуація була дуже грізна і комічна заразом, бо наш герой, оповідаючи кожному, що по часі з'являлися, обов'язково кидався на землю, демонструючи наглядно свою небувалу пригоду. Усе скінчилося вибухами сміху і ґратуляціями для відважного молодого мисливця.

Так кінчався один день великих ловів, що тривали кожного року 3 дні підряд. Наближався до свого кінця день й останній заступ. В густому лісі, серед високих старих дерев у гущавині, скорше западає ніч, як на вільних широких просторах і на полях. Сонце вже сховалося за високу стіну деревостану, і лише кривавочервоний відблиск ясенів від заходу. З настанням ночі ліс змінявся до непізнання — довгі тіні лягають від дерев, а з гущавини немов би виринали якісь дивні страховища, що з-за кожного куща, з-за кожного дерева насувається якась примарна небезпека.

Останній заступ сьогодні — це славний Чорний Ліс — великий комплекс, що складається із самих великих секцій. Оповідають, що тут колись росли праліси, такі густі, що й пройти не можна було, а вже під ніч ніхто туди не заходив. Під крівлею старих дерев росли густо непрохідні кущі, так, що там завжди панувала темрява, сонашне світло не могло пробитися до землі. Від цього й назва Чорний Ліс; його колись посідали жиди і дуже нищили; прорубували і провадили господарку „з кишені до кишені". Пізніше продали цей ліс гр. Гомпешові, а цей гр. Тарновському.

Ще лишилися грубезні, могутні зразки вікових дубів і ялиць, групами росли вільхи і ясені, поодиноко старі сосни, берести, берези й груба граба. Чорний Ліс тягнувся від селянських сіножатей села Єжове, що славилося великою кількістю лісових та інших злодіїв і джиґунів - равбшіців тощо. Тут і вбили мені побережника — за те, що виказав крадіжку. З другої строни тягнувся цей ліс до широкої господарської лінії, на котрій саме були тепер становища стрільців. По лівій стороні лісу лука Крокова, а по правій Велика Вільшина.

Численна нагінка, втомлена цілоденним ходом, зближалася поволі до становищ стрільців. Тут і там гукнув хтось, деякі прекликались, молодші жартували. Тут і там хтось ще стукнув ломакою об пень. Побережники старалися вдержати ще потрібний порядок, котрого стисло перестерігали ввесь день. Обидва флянґи в міру просування вперед заходили частинно в ліс і йшли разом з нагінкою, згущуючи її. На початку цього гону було якось глухо, і я вже непокоївся, що це буде глухий гін. Та нараз десь зліва гукнув постріл, що своїм відгомоном пронісся далеко по лісах. Йому ніби у відповідь відізвався другий, теж зліва, але вже на самій лінії стрільців. За ним пішла ціла канонада, ціла лінія гриміла. Доходячи до лінії, ми побачили, як через неї перестрибнуло велике стадо („рудель") оленів. Їх я нарахував більше як двадцять штук. Це було рідке видовище, і стрільці зацікавлено дивилися; очевидно ніхто до них не стріляв, на олені полюється поодинці, звичайно на риковищі.

Почалася стрілянина від „лисячого" становища на Крокві. Я був вдоволений з полювання і вже дещо відпружилися мої нерви, що були напняті ввесь день. Від 7-ої год. ранку до 5-ої вечора я мусів всьому давати лад і всім керувати, наче на полі бою. На мені тяжіла велика відповідальність, щоб все відбулося якслід, без найменших промахів, що часом можуть скінчитися трагічно.

Люди з нагінки доходять до лінії, вже чути добре їх голоси. Ще впало кілька стрілів до запізнених зайців, які часом плентаються попід ноги гінців, а хлопці кидають на них палицями, щоб нагнати їх на стрільців. Коли заяць перемикається і поцілений перекидається, „ролює", хлопці вітають це вигуками радости, вихваляючи цільність мисливця. Вже всі виходять на лінію. Тут і там хтось несе лиса чи зайця, все це під бачним оком лісової служби. Тут сходяться всі мисливці й адміністрація, а навіть цікаві візники. Щасливі мисливці, що мали успіх, оповідають як то було темно вже й далеко на стріл, звірина була майже невидна між деревами в ку-

(Закінчення на стор. 4-ій)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Листопадові Роковини в Дітройті

Дітройт. — (Н). — У переповненій залі „Нар. Дому" відзначено тут 42-гі роковини Листопадового Чину в неділю 13-го листопада. Організатором були комбатантські станиці, які створили спільний Комітет, очолений УСС-ом мец. Ф. Липецьким. Попередньої неділі, 6-го листопада, відбулось таке свято заходом Парохіяльної Катол. Школи на сході міста головно для дітей і їх батьків. Шкільна авдиторія була битком виповнена. Оба святкування мали старанно підібрані програми і були гідним звеличенням Листопадових Роковин.

Головним промовцем у „Н. Домі" був запрошений з Торонта сотник Мирон Луцький, який, крім пригадки важливих історичних фактів, дав кілька натяків на грізну сучасність, підкреслюючи необхідність створення сильного еміґрантського запілля для виборення волі Україні.

Відкриваючи, адвокат Ф. Липецький вказав не тільки на леґендарну святість Листопадового Зриву, але теж на його повсечасну інспірацію до дальшої бойової готовости.

Виступ дитячої групи СУМА (захід), вінчання нею квітами символічної картини при звуках пісні „Ми жертвою в бою", як теж декламація юної сумівки Валентини Олійник, — були добре переведені. Співак-УСС — В. Тисяк, п. М. Брездень і чол. хор „Трембіта" дали багату, місцями сентиментальну та босву вокальну програму. П-ні проф. І. Решетилович була не тільки супровідницею при фортепіяні, але й солісткою, бо в стрілецькій в'язанці її власного укладу фортепіян мав довші сольові партії. Зібрано пожертви на наших інвалідів.

У шкільній авдиторії доповідачем був о. М. Дубицький. Змістовну промову мав учень Мстислав Чорній. „Марш нових кадрів УСС" біля символічної могили з деклямацією — „поклоном живих героям України", далі — інсценізація спогадів матері в гурті діточок, і врешті шкільний хор, що проспівав низку стрілецьких пісень переплітаних сольовими патріотичними рецитаціями школярів, — усе те разом мало красу і виховну вартість та полонило увагу не тільки молоденьких, але й старших глядачів. о. кан. Кнап склав заслужену подяку учительці-режисерці п. О. Михалевич і диригентові проф. Цепенді.

Ще про Січовий Ювілей в Нюарку

Як відомо з попередніх відмічень в „Свободі", Т-во „Чорноморська Січ" в Нюарку призначила на відзначення рідкісного, але важного в нашому національному житті потрійного ювілею: 60-ліття заснування Т-ва „Січ" на Рідних Землях, 35-ліття існування Т-ва „Чорноморська Січ" та 5-ліття діяльности УСК „Чорноморська Січ" при Товаристві цієї ж назви в Нюарку. Ювілей „Чорноморська Січ" започаткувала 30 жовтня цілоденною імпрезою Спорт-Клюбу. Рано о год. 8.30 відправлено в гр.-кат. Каплиці при Сенфорд евню Службу Божу в намірені членів Спорт. Клюбу, а ціле пополудне зайняли змагання дружин: УСК Ч. Січ Ню Йорк — УСК Юньйори з вислідом 2:2 та УСК Ч. Січ Нюарк — Україна Монтреаль, Канада, з вислідом 3:1 для України, Монтреаль.

В дні 24 листопада в День Подяки, в полудневих годинах (початок год 12 пол.) відбудеться Турнір спортових дружин СУАСТА за мистецтво Групи Схід. та чашу УНСоюзу на площі Анджельос Гров Юніон.

У неділю 27 листопада відбудеться закінчення Ювілею з такою програмою дня: рано відправляться Служби Божі в українських церквах Нюарку, 8.30 в гр.-кат. каплиці та о год. 10 в православній і пресбітеріянській. По полудні, о год. 12 змагання юньйорів, о год. 1.30 змагання УСК Ч. Січ Нюарк — УСК Січ Елізабет на площі Анджельос Гров Юніон; о год. 5 Святочний Концерт.

Програма Концерту така: Американський гимн — хор „Трембіта", Нюарк; вступне слово — голова Т-ва п. М. Кормило; святочна доповідь — д-р С. Ріпецький; п. І. Коновів — музична рецитація, при фортепіяні проф. Базаля; п. Юркевич — бандура; танцювальна група Ліґи Українсько-Американської Молоді Півн. Америки.

По концерті відбудеться бенкет, що в ньому візьмуть участь громадські американські та українські діячі, представники установ, організацій, визначні громадяни, професіонали та члени Т-ва з родинами.

Ювілейний Комітет вірить, що запрошені гості в гарно прибраній залі при гарнім музичнім оформленні програми бенкету, приємно проведуть години того рідкісного Ювілею-бенкету.

Хто з громадян ще не одержав запрошень, а хотів би взяти участь в концерті і бенкеті, може зголоситись кожного дня від год. 7-ої веч. у п. А. Лесняка в будинку Січі. Дохід призначений на розвиток спорту. Доїзд до спортової площі: Спрінґфілд евню вгору міста до Вексволд Ровд. Звернути наліво до Ліберті евню, звернути направо і прямо на площу.

С. Я.

Уряд ЗДА не обмежуватиме туристичного руху і вивозу долярів за кордон

Вашингтон. З урядових кол повідомляють, що уряд президента Айзенгавера відкинув пропозицію деяких фінансистів, щоб обмежити туристичний рух до закордонних держав і тим способом припинити вивіз долярів із ЗДА. Стверджено, що дефіцит в Платничому бюджеті ЗДА із закордонними державами річно виносить понад три більйони долярів. З того самі американські туристи вивозять кожного року $1.-400,000,000, а $340,000,000 видають на чужинні транспортові засоби. Республіканський уряд відкинув пропозицію обмежити виїзд за кордон, бо це противилося економічній філософії цього уряду, який говорить про вільні підприємства і вільну торгівлю.

Український Літературно-Мистецький Клюб
Ню Йорк, вул. 2-га

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 25-го листопада ц. р., відбудеться у приміщенні Клюбу доповідь проф. Володимира Дорошенка на тему „Вигляд і вдача Шевченка за свідченнями його сучасників". Початок о год. 8-ій веч.

УКРАЇНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА ПАРОХІЯ
св. Ап. ПЕТРА і ПАВЛА — в LUDLOW, Mass.

— запрошує —

все УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО на

АКАДЕМІЮ
„1-ий Листопад 1918"

яка відбудеться

в неділю, 27-го листопада 1960 р.
в год. 3:00 по пол.
в залі при вулиці Lockland Street.

В ПРОГРАМІ:
промови: 1-ий Листопад 1918 і Митрополит Кир Андрей; деклямації і виступ місцевого мішаного хору, в проводі Богдан ГЛУШІВСЬКИЙ.

ПАССЕЙК, Н. Дж. й ОКОЛИЦЯ!
42-ий ВІДДІЛ УНСОЮЗУ ім. Т. ШЕВЧЕНКА в ПАССЕЙКУ, Н. Дж.

— запрошує —

все Українське Громадянство Пассейку й Околиці на

КОНЦЕРТ та ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

з нагоди
45-ЛІТНЬОГО ІСНУВАННЯ ВІДДІЛУ,
що відбудеться

в неділю, 4-го грудня 1960 р.
в залі **УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ**
при 240 Hope Avenue — Passaic, N. J.

В ПРОГРАМІ:
Сольоспіви; Деклямації та Мистецькі виступи у виконанні артистів: ІВАННИ КОНОНІВ і В. ПЕЛЕНСЬКОГО; Хору „БОЯН" під дириг. проф. Я. КОСТИШИН; Оркестри СУМА під дириг. проф. В. ТРЕТЯК; Пластовий Хор під дириг. С. ФАРМІҐА й українські нар. танки під кер. М. МИКИТИНА. При фортепіяні — проф. В. БАЗАЛЯ.

У Ювілею візьмуть участь:
АННА ГЕРМАН — заст. гол. предсідника УНСоюзу й РОМАН СЛОБОДЯН — гол. касир УНСоюзу.

Вступ на Концерт — $1.00 — Вступ на Бенкет — $3.00
ПОЧАТОК КОНЦЕРТУ — год. 3:00 по полудні!
ПОЧАТОК БЕНКЕТУ — в год. 5:00 по полудні.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ

Управа Пласт-Приюту
подає до відома, що

Звичайні
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Пласт-Приюту
— відбудуться —

в суботу, 10-го грудня 1960 р.
в год. 5:00 вечером
в ПЛАСТОВІЙ ДОМІВЦІ — при 144 2-га Евеню
в НЮ ЙОРКУ.

Закликається всіх Членів Пласт-Приюту, а головно Батьків Пластової Молоді прибути численно на Загальні Збори.

ЗА УПРАВУ:
І. Зубрицький — секретар   В. Саляк — голова

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
11½ Вест 26-та вул. — Ню Йорк

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ
Комісії для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом.

Доповідь д-ра Ярослава Білінського:
„ПОЛІТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ МОВНИХ ПАРАГРАФІВ У НОВИХ ШКІЛЬНИХ ЗАКОНАХ СССР І УРСР".

Засідання відбудеться
в НЕДІЛЮ, 27-го ЛИСТОПАДА 1960 р.
в 6:00 год. вечора — в приміщенні Академії.
ВХІД ВІЛЬНИЙ.   КЕРІВНИЦТВО КОМІСІЇ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
11½ Вест 26-та вул. — Ню Йорк

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ
МИСТЕЦЬКОЇ КУРАТОРІЇ УВАН у США

Доповідь проф. Дам'яна Горняткевича:
„ЛЕВ ГЕЦ У СВОЇЙ ТЕПЕРІШНІЙ МИСТЕЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ".
Доповідь буде ілюстрована.

Засідання відбудеться
в СУБОТУ, 26-го ЛИСТОПАДА 1960 р.
в 6 год. 30 хв. вечора — в приміщенні Академії.
ВХІД ВІЛЬНИЙ.   КЕРІВНИЦТВО КУРАТОРІЇ

Увага! Увага!
WILKES BARRE та ОКОЛИЦЯ!

в суботу, 26-го листопада 1960 р.
в год. 6:00 вечером
в приміщенні, при 305 South Washington St. (Bolosky House)
WILKES BARRE, Pa.

— відбудуться —

ЗБОРИ
ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ
Відділів УНСоюзу
ВИЛКС БЕРРІ та ОКОЛИЦІ

участь в яких повинні взяти відділові Урядовці, конвенційні Делегати та Представники наступних Відділів УНСоюзу:

БРЕСЛЯВ	30	ЕДВАРДСВИЛ	169
ВИЛКС БЕРРІ	99, 223, 278, 282	НЕНТІКАК	29, 319
ГЛЕН ЛАЙОН	154	САЙР	236

НА ПОРЯДКУ НАРАД:
1. Звіти Управи Окружного Комітету;
2. Вибір нової Управи;
3. Намічення праці на будуче.

Участь у Зборах візьме
головний секретар Українського Народного Союзу
ЯРОСЛАВ ПАДОХ.

НА ЗБОРИ ЗАПРОШЕНІ ВСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ ТА ЗАГАЛ МІСЦЕВОГО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

Осередок СУМА ім. ген.-хор. Т. Чупринки в Ню Йорку
запрошує ВСІХ на

ВЕЛИКУ ЗАБАВУ

з нагоди
ВОСЬМОГО З'ЇЗДУ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ.

Субота, 26-го листопада 1960 р.
Заля
АВДИТОРІЯ ШКОЛИ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ.
СУМІВСЬКА ОРКЕСТРА з ДЖЕРЗІ СИТІ

Аранжер забави:
Мирослав СОЛТИС з Филаделфії.
ПОЧАТОК: в год. 8:00 вечора.

ДО ЛАСКАВОЇ УЧАСТИ ЗАПРОШУЄ
КОМІТЕТ

✝

Наша Найдорожча
ДРУЖИНА й МАМА

СОФІЯ ШУМЕЙ
(з дому Шпитко)

заосмотрена Найсвятішими Тайнами
відійшла у Вічність
17-го листопада 1960 року в Шикаго.

Похорони відбулися в суботу, 19-го листопада 1960 р., з церкви св. о. Миколая в Шикаго, на місцевий церковний цвинтар. З цією сумною вісткою ділимося з нашими Рідними, Друзями й Знайомими.

Прибиті горем:

Дмитро ШУМЕЙ — чоловік
ІРЕНА — дочка з чоловіком
Петром ПОПОВИЧЕМ

П О Д Я К А
Прибиті горем по втраті нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ й МАМИ

Софії ШУМЕЙ
(з дому ШПИТКО)

сердечно дякуємо оо. Василіянам у Шикаго за відправлення похоронних обрядів, похоронному заведенню братів Оленців за солідну обслугу та всім Приятелям, що віддали останню прислугу Покійній своєю участю в Панахиді й Похоронах, зложенням вінків і замовленям Служб Божих за спокій душі Покійної. Зокрема дуже дякуємо проф. Іванові Боднарукові за виголошене надгробне слово. Щиро дякуємо д-рові А. Хрептовському за дбайливу лікарську опіку та всім близьким Приятелям, що відвідували Покійну в часі недуги та потішали нас у важкому горю цієї сумної події в нашому родинному житті.

ДМИТРО ШУМЕЙ — чоловік
ІРЕНА — дочка з чоловіком Петром ПОПОВИЧЕМ

Шикаго, 19-го листопада 1960 р.

В ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Нашого Найдорожчого і Невіджалуваного
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ, БРАТА, ШВАҐРА і ВУЙКА,

бл. п. д-ра Івана
ТУРЯНСЬКОГО
б. адвоката в Коломиї
буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в СУБОТУ, дня 26-го ЛИСТОПАДА 1960 р.
в год. 8:00 рано
в каплиці св. Івана Хрестителя (Парохіяльний Дім) при 661 High Street — в Нюарку, Н. Дж.

ДРУЖИНА, СИНИ І РОДИНА

Вступайте в члени УНСоюзу!

Літ.-Мистецький Клюб у Филаделфії
— влаштовує —
в СУБОТУ, 26-го ЛИСТОПАДА 1960 р.
в год. 7:30 вечора
в домівці СОЮЗУ УКРАЇНОК, при вул. Френкліна, ч. 909 Н.

ВЕЧІР ТВОРЧОСТИ
Богдана АНТОНИЧА

Промовлятимуть:
С. ГОРДИНСЬКИЙ — Б. КРАВЦІВ
В. ЛАСОВСЬКИЙ.

Твори Антонича рецитуватиме п-ні Е. БЛАВАЦЬКА.
Після програми „ТОВАРИСЬКИЙ ЧАЙ".
ВІІІ. Гостей щиро вітаємо.

Повідомляється все Членство СУМА та ширше Громадянство, що

в днях 26-го і 27-го листопада 1960
в ДОМІ ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ
315 Іст 10 вул. — в Ню Йорку
— відбудеться —

8-ий З'ЇЗД
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

ПРОГРАМА:

СУБОТА, 26-го ЛИСТОПАДА 1960:
год. 10:00 ранку:
- Відкриття;
- Вибір Президії;
- Вибір Комісій: мандатної, номінаційної, резолюційної, статутової;
- Звіт Голови Гол. Управи, керівників Відділів Гол. Управи, Голови Контр. Комісії та Голови Тов. Суду;
- Доповідь проф. Зенона САҐАНА на тему: „За властивий підхід до нашої молоді". Дискусія над доповіддю;
- Нагорода найкращого Осередку переходовим прапором Гол. Управи СУМА;
- Запити;
- Дискусія над звітами Гол. Управи;
- Уділення абсолюторії уступаючої Управи.

НЕДІЛЯ, 27-го ЛИСТОПАДА 1960:
год. 9:00 ранку:
- БОГОСЛУЖЕННЯ в українських церквах;
- Звіт мандатної Комісії;
- Зміна статуту;
- Привіти;
- Звіт номінаційної Комісії і вибір голови та керівних органів Гол. Управи;
- Запити і внески;
- Ухвали резолюцій;
- Закриття З'їзду.

В СУБОТУ, 26-го ЛИСТОПАДА 1960
— відбудеться —
ВЕЛИКА СУМІВСЬКА ЗАБАВА
в залі школи св. Юра — при 6-ій вул в Ню Йорку.

ГОЛОВНА УПРАВА
СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ

— відбудуться —
ФУТБОЛЬНІ МИСТЕЦЬКІ ЗМАГАННЯ
за першість А класи Ліґи Стейту Ню Джерзі

НЕДІЛЯ, 27-го ЛИСТОПАДА 1960
Год. 1:30 по пол.

Площа ANGELE'S GROVE в ЮНЬЙОН, Н. Дж.

У.С.К. Січ — Чорноморська Січ
ЕЛИЗАБЕТ — НЮАРК

ДОЇЗД на ГРИЩЕ: В Нюарку по Спрінґфілд Евн., опісля по Vauxhall Road на ліво, опісля на право по Liberty Ave до грища в Union, N. J.

Увага! Симпатики ФУТБОЛУ! Увага!

В НЕДІЛЮ, 27-го ЛИСТОПАДА 1960 р. — в год. 2:15 по пол.
— відбудеться —
ВЕЛИКА ФУТБОЛЬНА ЗУСТРІЧ
за першість Амер. Футбольної Ліґи

НАКОАН — „ТРИЗУБ"
NEW YORK — UKRAINIAN NATIONALS — PHILA.

ПЕРЕДЗМАГ — в год. 12:45
на грищі DOWNING, TRIBORO STADIUM, RANDAL'S ISLAND
при 125th Street та Triboro Bridge — NEW YORK CITY

Увага ДІТРОЙТ!
Парохія Церкви Непорочного Зачаття в Гемтремку
при співпраці
ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МЕТРОПОЛІЇ ДІТРОЙТУ
влаштовує — з нагоди
„ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ"

Концерт Хору
„ДУМКА"
НЮ ЙОРК

При співучасті СОЛІСТІВ:
Ш. ОРДАССІ-БАРАНСЬКА — сопран (МЕТРОПОЛІТЕН ОПЕРА — НЮ ЙОРК)
В. БАРАНСЬКИЙ — бас
диригент — І. ЗАДОРОЖНИЙ
Фортепіяновий супровід: Р. СТЕЦУРА, д-р А. БЕРНИК

Субота, 10-го грудня 1960, год. 8:15 веч.
Заля: FORD AUDITORIUM (CIVIC CENTER)
на розі WOODWARD & JEFFERSON AVE., DETROIT, Mich.

Квитки нумеровані, в розпродажі по всіх Організаціях.
Ціни: $5.00, $3.00, $2.00 і $1.50

УКРАЇНСЬКО-ЖИДІВСЬКІ ВІДНОСИНИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

що перший Михайло Драгоманів радив жидам засновувати власні національні жидівські соціялістичні партії в різних країнах Европи. Є дві можливості реакції на жидівські атаки: мовчати або збирати власну картотеку всіх жидівських діл супроти українців, почавши від 17-го сторіччя. — Д-р Бернштайн, кол. бібліотекар „Публічної Бібліотеки" у Ню Йорку, звернув увагу, що „жидам український антисемітизм тепер не є шкідливий, зате українцям шкодить опінія антисемітів", і тому радив, щоб українська сторона „призналася" до деяких фактів і таким чином дістала доступ до психіки жидівської маси. — Проф. Б. Мартос, як кол. прем'єр УНР на рідних землях і член Центральної Ради ствержував, що в Центральній Раді ніодна політична фракція ні група не мала антисемітських гасел і українсько - жидівська співпраця проходила дуже гармонійно. Заперечує вину уряду УНР і Армії за погроми доконувані шумовинням проти якого уряд і Армія вели рішучі заходи .Сам промовець ще як студент був головою першого українського загону в Харкові для боротьби з погромами за царського режиму. Теперішні протиукраїнські настрої у великій мірі поширюють ті жиди з України, які втратили там свої цукроварні й інші мастки. Пропонує змагати бодай до „перемир'я" з жидами. — Адв .Семененко згадував про антисемітські заворушення в Україні в рр. 1920-21-22 і радить розуміти жидівську психіку. .Тепер в Україні існує мирне жидівсько - українське співжиття, хоч нема там американсько - жидівських опікунів: — В. Голубничий признає, що політична розв'язка українсько - жидівської проблеми тепер не можлива і погоджується з прелегентом, щоб шукати її в площині гуманістичній, як зрозуміння людей для людей. Радить поборювати темноту по обох сторонах — і жидівській і українській. Піддає думку про видавання спільних українсько - жидівських збірників. — Д-р Л. Ортинський є проти песимізму в цій справі. Поручає ступневе взаємне інформування та шукання психологічного взаємного зрозуміння. — Ред. Ом. Ревюк говорив про окремі випадки антисемітських познак серед давньої американсько-української громади. — Д-р М. Прокіп висловлював сумніви в доцільності полемізування з усіми жидівськими закидами, як теж у доцільності вічного пригадування жидам їх масової участи в ЧК, ГПУ, НКВД і т. д.Не взаємні обвинувачення, а обміном інформаціями, статтями і доповідями треба змагати до направлення відносин:

Голова Клюбу круглого стола, Є .Стахів, ствердив у короткому резюме, що однаково прелеґент, як і усі дискутанти визнавали потребу поліпшення українсько - жидівських взаємин, тільки різнились у ступні віри в можливість досягнення цієї цілі та щодо засобів. — Приявних було коло 80 осіб, діячів з різних українських політичних таборів і груп. Між приявними був теж і президент УНР в екзилі д-р Степан Витвицький.

В Ст. Луїсі, Миз. зорганізовано Відділ УККА

На зборах представників українських організацій в Ст. Луїсі, Мізурі, з Іст Ст. Луїсу, Іллиной, в дні 13-го листопада зорганізовано новий Відділ Українського Конґресового Комітету Америки. Збори відбулися з того приводу, що до Ст. Луїсу прибули два представники УККА редактор видань УККА Володимир Душник і бюджетовий директор УККА Іван Дужанський, які верталися з Всеамериканської Конференції, для поборювання комунізму, що відбулася в Кензас Ситі, Мізурі.

На зборах, якими проводив пан Дмитришин, як голова, і український студент із Канади В. Кльос як секретар, промовляли обидва представники з централі УККА, з'ясовуючи різні сторінки праці і проєкти УККА, які плянується здійснити в ЗДА.

В. Душник говорив про таку працю УККА, як конґресові переслухання в справі втікачів із України, іміґраційні квоти, „Голос Америки", злочини Хрущова та про майбутні пляни праці цієї українсько-американської організації — УККА. Пан І. Дужанський промовляв на тему конечної фінансової підтримки УККА. Він роздав кільканадцять грамот тим, які склали на УККА по $100 і більше.

Після вичерпної дискусії, в якій забирали слово численні присутні, одноголосно вирішено зорганізувати Відділ УККА в Ст. Луїсі.

До Управи нового Відділу ввійшли такі особи: М. Стефанишин — голова, М. Недільський — секретар та М. Кульчицький і Василюк — як члени.

По зборах переведено збірку на УККА з приводу 20-річчя його існування. Збірка дала $25.

Українська Громада в Кензас Ситі, Мізурі

Обидва згадані представники УККА В. Душник та І. Дужанський в п'ятницю 11-го листопада були на зборах представників Української Громади в Кензас Ситі, Мізурі, і Кензас Ситі, Кензас. На цих зборах були представники Відділів Українського Народного Союзу ч. 323 і ч. 493. На цих зборах всебічно обговорено місцеві проблеми Української Громади та працю УККА. Після двогодинних зборів відбулося товариське прийняття, під час якого говорив В. Душник про майбутню працю УККА, а І. Дужанський роздав грамоти тим членам УККА, що склали на цю організацію по $100 або і більше.

Зборами проводив п. Богдан Музика, голова Відділу УККА в Кензас Ситі і колишній в'язень НКВД. Збори відбувалися в його домі. Він заявив, що ним очолюваний Відділ обіцяє зібрати на цілі УККА в цьому році принаймні $500 —як дар в його 20-річчя існування.

Пан Музика зорганізував інтерв'ю п. В. Душникові з репортером часописом „Ди Кензас", який цікавився справою України та українськими аспіраціями до волі і незалежности.

В Кензас Ситі живуть 75 українських родин із так званої давнішої і новішої еміґрації. Майже всі вони мають працю, тільки деякі недавно були звільнені з праці у зв'язку з деякою господарською знижкою. Українці з тих далеких стейтів цікавляться українськими справами, тільки нарікають, що наші централі не втримують із ними тіснішого зв'язку. **Л. Г.**

З матеріялів Українського Національного Музею в Шикаго

(Про українців в Югославії)

Український Національний Музей в Шикаґо одержав недавно свіжі оригінальні матеріяли з Югославії від нашого прихильника з цікавою статистикою про сучасний стан українського населення в тій країні. З тих матеріялів довідуємося, що українці поселювались на балканські землі трьома хвилями.

Ще 200 років тому прийшли перші українські поселенці з Закарпаття і поселилися в незалюдненій тоді Бачці. Там вони заснували оселю Руський Керестур. Та оселя з часом так розрослася, що тепер має понад 8,000 мешканців. Там тепер є вже школи з „руснацькою" викладовою мовою, що подібна до тої мови, якою говорять українці на Пряшівщині. В тих школах учать 28 учителів. Населення ще називає себе „русинами". Але інтеліґенція і священики вже орієнтуються в українському питанні.

Крім Руського Керестура є ще кілька сіл, в яких переважає число українців-„русинів". Ці всі оселі належать до теперішньої Народньої Республіки Сербії. Їх всіх нараховується на понад 25,000 душ.

Друга хвиля українських переселенців прибула з Галичини 62 роки тому. Їх було в Босні перед війною 15,000. З того числа тут осіло на стало понад 8,000, а решта по війні переселилась до урожайної Бачки.

Крім того, є ще понад 6,000 українців в Народній Республіці Хорватії.

Нарешті в 1920-21 рр. сюди прибула політична еміґрація — українці всуміш із росіянами з Наддніпрянщини. Числа їх не подано.

Є цікаві відомості про організацію греко-католицької церкви в Югославії. Церква ця має свого єпископа Високопреосвященного д-р Гавриїла Букатка, резиденція якого є в містечку Крижевці. Статистика його вірних така: українців 40 тисяч при 44 священиках, македонців 8 тисяч при 7 священиках, хорватів 6 тисяч при 11священиках, румунів 4 тисячі з одним священиком і мадярів 500 душ з одним священиком.

Кожна національна група, як бачимо, має своїх священиків. Проповіді виголошується рідною мовою кожної нації. Сам ВПреосвящений Г. Букатко перфектно володіє всіма мовами своїх вірних. Крім того, він говорить мовами: латинською, італійською, французькою, англійською і німецькою.

Автор цієї замітки має книжку з 1927 року, видану в Руському Керестурі „Южнославянських русинок народни писні", коли там панувала місцева мова і правопис дуже далекі від української літературної мови. Але яка велика зміна й здвиг стався за останні роки серед наших людей в Бачці показує „Буквар і читанка за I клясу" виданий в Сараєво в 1957 році, і який дійшов до нашого музею в Шикаґо. Варто про цю книжку хоч коротко згадати, бо вона є безумовним доказом поступу нашої культури на тому, так далекому і одірваному острівці українських поселень.

Цю книжку „приготовила" Біленький Слава. Має вона 128 сторін досить великого формату, друковано її на дуже гарному папері та рясно ілюстровано читкими, виразними рисунками.

На обкладинці книжка має напис урядовою мовою: „Овай учбеник є одобрен одлуком Савета за школство Народне Републике Босне и Херцеговине Но 317/57 од 3. III. 1957 године".

А як неминуча дань часу й політичним обставинам, на першій сторінці букваря поміщено портрет диктатора Югославії з підписом „Осип Броз Тіто".

Мова букваря й читанки чисто українська літературна. Матеріял укладено відповідно до вимог методики. На кожній другій сторінці поміщено взірець красопису. А на кожній сторінці багато рисунків. Шкода, що між образками дітей нема ані одної дитини, прибраної в український народний одяг і взагалі якихсь образків в українському стилі, хоч би якогось орнаменту.

Відділ читанки починається так, як і буквар, портретом Тіта в оточенні веселих дітей. А під ним напис: „Товариш Тіто є вожд і учитель народів Югославії" і т. д.

В дальшому тексті читанки не можна зробити закидів відносно чистоти української мови. Але без „політосвіти" не обійшлося. Є тут свій „піонерський клич", який звучить так: Ми Тітові-Тіто наш! Є ще три невеликих „піонерських" оповідань та два вірші „політосвітнього" змісту. Вони дуже слабенькі і навіть не дуже суворо витримані в приписаному стилі, бо, наприклад, вірш „Маївка" з образками піонерів в шапках, що нагадують „мазепинки", але з п'ятикутними зірками, кінчається такою строфою: „Піонери отаманів стали вибирати, стали в лісі при долині в січовиків грати"...

Але є в читанці ще дві дуже прикрі сторінки, на яких поміщено веселенький вірш про танці: коломийку, козака, метелицю, гопака та про дівчину й козака. А ілюстрацією для того вірша служать групи танцюристів, одягнених в московському стилі, яким приграють два хлопці: один на гармошці, а другий на балабайці...

На протязі всієї книжки 128 сторінок ні слова не згадано про комуну чи совєти і решта змісту добра. Є навіть кілька патріотичних сторінок про Україну — „край де родилися наші батьки"... „І ми діти пильно вчімся, щоб вирости на славу свойого народа"... Є також уступ про Т. Шевченка і уривок з його вірша — „Учітеся, брати мої"...

Взагалі ж ця шкільна книжечка є дуже характерною для цього часу і тих політичних обставин і того свідомого чи підсвідомого українства, що жевріє і час від часу спалахує серед балканських наших поселенців.

Ант. Кущинський

Вступайте в члени УНСоюзу!

Роберт Кеннеді має бути генеральним прокуратором ЗДА

Палм Біч, Флорида. — Нововибраний президент Джан Ф. Кеннеді має серйозно розглядати справу найменування свого 34-річного брата Роберта на пост генерального прокуратора. Ця номінація стала актуальною після того, як виявилося, що конектикатський губернатор Абрагам Рібікоф не претендує на становище генерального прокуратора, бо він волів би стати членом Найвищого Суду ЗДА, якщо буде вільне становище. Роберт Кеннеді був членом слідчих Конґресових Комісій і тоді звернув на себе увагу. Коли б він став генеральним прокуратором — то це був би перший випадок в історії ЗДА, що Президентів брат займав би цей важливий пост. Номінація Роберта на це становище могла б викликати деякі критичні голоси, але президент-елект Кеннеді ґадає, що Роберт Кеннеді не сміє терпіти тільки тому, що він є братом президента. Як можливого кандидата на пост генерального губернатора називають ще Байрона Вайта — денверського правника і колишню футбольну зірку в дружині Колорадського університету.

Бен-Ґуріон передбачає, що СССР в 2,000 році буде „вільною і демократичною" країною

Ню Йорк. — Ізраїльський прем'єр Дейвід Бен-Ґуріон написав листа до д-ра Моріса Н. Айзендрата, який є президентом Унії Американсько-Гебрейських Конґреґацій, і в цьому листі передбачає, що при кінці цього віку СССР буде „вільною і демократичною' країною і що тоді буде мир між Ізраїлем і арабськими державами. Провідник американських реформованих жидів д-р Айзендрат просив Бен-Ґуріона, щоб написав свої думки, бо ці погляди мають зложити в Будинку Унії Живого Юдаїзму при П'ятій Евню і 65-ій вулиці в Ню Йорку. Бен-Ґуріон передбачає, що в 2,000-му році не буде вже недуги пістряка, ЗДА будуть першою провідною державою світу, і жиди зможуть бути президентами ЗДА. СССР матиме в 2,000-му році 30 мільйонів осіб з університетською освітою, і це саме зробить те, що неможливим буде в СССР теперішній диктаторський режим.

ВЕЛИКІ ЛОВИ В САНДОМИРСЬКІЙ ПУЩІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

щах, а їм все таки вдалося поцілити.

Та я й тепер ще не маю спокою, мушу подбати про гідне закінчення сьогоднішніх, таких багатих в небувалі події, ловів. Ще висилаю людей з різними дорученнями. Вже заздалегідь було приготоване все для влаштування ловецького свята. Візники, що везли дичину, були спрямовані на означене місце. Спеціяльно призначений до цього побережжя Барановський зголошує, що все виконано після пляну. Старші вислужені побережники помагали в виконанні всієї роботи і я був певний, що все приготовано якслід.

Запрошую усіх і приходимо на місце святочного мисливського вечора. Недалеко лінії, де ми скінчили лови, мала поляна півколесом врізується в молодий сосновий лісок. Це місце призначене на розклад — „штреку" дичини. На вteleній смерековим гіллям землі, в першому ряді згори лежать поруч себе чотири вбиті дикі кабани, а серед них, як король — колосальний зразок — одинець-самітняк, при ньому три менші. В другому ряді уложено 12 лисів, з їх пишними хвостами (кітами). В третьому 55 заяців, що вже тепер мирно без страху лежать в грізному сусідстві лисів, своїх смертельних ворогів. В четвертому ряді кілька принагідно застрілених птахів. Перед цим усім палахкотять три великі ватри з хвої і освітлюють цілий цей круг, бо вже стало зовсім темно. Це ми віддаємо честь і пошану вбитій дичині, щоб хоч частинно вшанувати відібране життя і волю у звірів та підтвердити, що бій був чесний, не жорстокий: багато звірів заціліло завдяки свому спритові і швидким ногам.

Величаво палахкотять ватри. Наперед виступає старший лісник Тома і на мисливському розі тричі сурмить мисливський бойовий визов з потрійним довгим рефреном, що далеко-далеко лунає в нічній тиші відгомоном по сусідніх лісах. Підходжу до власника мастку і як провідник-господар ловів, що відбулися сьогодні в моїх ревірах, здаю звіт. Усі відкривають голови і стають на-струнко. Власник подає руку і дякує від себе і всіх мисливців. І ще раз, востаннє, лунає звук мисливського рога і всі розходяться, вдоволені пережитими враженнями, які будуть темою оповідань на цілий рік.

Кінець

Зі Спорту

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ В НАЙБЛИЖЧУ НЕДІЛЮ

„Січ", Елизабет — „Чорноморська Січ", Нюарк, змагання за першість А кляси футб. Ліґи Стейту Ню Джерзі, на грищі Анджелес Ґров у Юніон, Н. Дж., о год. 1.30 по пол.

УСТ „Тризуб", Филаделфія. — Гакоаг, Ню Йорк, мистецькі змагання Американської футб. Ліґи, на грищі Трайборо Стедіюм в Ню Йорку, о год. 2.15 по пол.

УСК, Ню Йорк — Блав Вайс Гочі, Ню Йорк, мистецькі змагання Нім. Ам. футб. Ліґи, на грищі Метрополітен Овал в Брукліні, о год. 2.30 по пол.

ТАРЗАН, ч. 4559. В полоні!

Пігмеї перемогли мавполюда і змусили його мандрувати назад до гір.

Незабаром самітний вершник виїхав, щоб їх зустріну-ти... Біла людина!

— Моє ім'я Колп, — сказав він із насміхом. — Без сумніву, що Біґґін згадував вам про мене.